

Υπόθεση C-68/21

Σύνοψη της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως κατά το άρθρο 98, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου

Ημερομηνία καταθέσεως:

3 Φεβρουαρίου 2021

Αιτούν δικαστήριο:

Consiglio di Stato (Ιταλία)

Ημερομηνία της αποφάσεως του αιτούντος δικαστηρίου:

14 Δεκεμβρίου 2020

Αναιρεσείουσα:

Iveco Orecchia SpA

Αναιρεσίβλητες:

APAM Esercizio SpA

Veneta Servizi International Srl unipersonale

Αντικείμενο της κύριας δίκης

Αναίρεση ασκηθείσα από μη επιλεγέντα προσφέροντα κατά αποφάσεως του Tribunale amministrativo regionale per la Lombardia (διοικητικού πρωτοδικείου περιφέρειας Λομβαρδίας, Ιταλία), σχετικά με την ανάθεση δημόσιας σύμβασης για την προμήθεια ανταλλακτικών λεωφορείου σε προσφέροντα ο οποίος υπέβαλε προσφορά μη συνοδευόμενη από πιστοποιητικά έγκρισης τύπου, αλλά από δηλώσεις ισοδυναμίας με τα εγκεκριμένα αυθεντικά, δηλώσεις εκδοθείσες από τον ίδιο τον προσφέροντα, ο οποίος δήλωσε ότι έχει την ιδιότητα του κατασκευαστή.

Αντικείμενο και νομική βάση της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως

Ερμηνεία των άρθρων 3, 10, 19 και 28 και του παραρτήματος IV της οδηγίας 2007/46/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 5ης Σεπτεμβρίου 2007, για τη θέσπιση πλαισίου για την έγκριση των μηχανοκίνητων οχημάτων και των ρυμουλκούμενων τους, και των συστημάτων,

κατασκευαστικών στοιχείων και χωριστών τεχνικών μονάδων που προορίζονται για τα οχήματα αυτά.

Προδικαστικά ερωτήματα

1) Αντιβαίνει στο δίκαιο της Ένωσης –και, ειδικότερα, στις απαιτήσεις της οδηγίας 2007/46/EK (που διαλαμβάνονται στα άρθρα 10, 19 και 28 της εν λόγω οδηγίας), καθώς και στις αρχές της ίσης μεταχείρισης και της αμεροληψίας, του πλήρους ανταγωνισμού και της χρηστής διοίκησης– κατάσταση κατά την οποία, όσον αφορά ιδίως την προμήθεια, μέσω δημόσιας σύμβασης, ανταλλακτικών λεωφορείων προοριζόμενων για δημόσια χρήση, παρέχεται η δυνατότητα στην αναθέτουσα αρχή να αποδεχθεί ανταλλακτικά τα οποία προορίζονται για συγκεκριμένο όχημα, κατασκευασμένα από άλλον κατασκευαστή και όχι αυτόν του οχήματος, και επομένως μη εγκεκριμένα μαζί με το όχημα, τα οποία εμπίπτουν σε έναν από τους τύπους κατασκευαστικών στοιχείων που καλύπτονται από τους τεχνικούς κανονισμούς που παρατίθενται στο παράρτημα IV της άνω οδηγίας (Κατάλογος απαιτήσεων για την έγκριση EK τύπου οχήματος), και τα οποία προσφέρονται χωρίς να συνοδεύονται από πιστοποιητικό έγκρισης τύπου ούτε από πληροφορίες σχετικά με την πραγματική έγκριση και μάλιστα βασίζονται στην παραδοχή ότι δεν απαιτείται έγκριση, με αποτέλεσμα να αρκεί μόνο δήλωση ισοδυναμίας με τα εγκεκριμένα αυθεντικά από τον προσφέροντα;

2) Αντιβαίνει στο δίκαιο της Ένωσης –και, ειδικότερα, στο άρθρο 3, σημείο 27, της οδηγίας 2007/46/EK– κατάσταση κατά την οποία, όσον αφορά ιδίως την προμήθεια, μέσω δημόσιας σύμβασης, ανταλλακτικών λεωφορείων προοριζόμενων για δημόσια χρήση, παρέχεται η δυνατότητα σε μεμονωμένο προσφέροντα να δηλώσει τον εαυτό του ως “κατασκευαστή” συγκεκριμένου μη αυθεντικού ανταλλακτικού που προορίζεται για συγκεκριμένο όχημα, ιδίως όταν εμπίπτει σε έναν από τους τύπους κατασκευαστικών στοιχείων που καλύπτονται από τους τεχνικούς κανονισμούς που παρατίθενται στο παράρτημα IV (Κατάλογος απαιτήσεων για την έγκριση EK τύπου οχήματος) της οδηγίας 2007/46/EK, ή πρέπει αντίθετα ο εν λόγω προσφέρων να αποδείξει –για κάθε ένα από τα ανταλλακτικά που προσφέρονται κατ’ αυτόν τον τρόπο και για να βεβαιώσει την ισοδυναμία τους με τις τεχνικές προδιαγραφές του διαγωνισμού– ότι είναι το πρόσωπο που ευθύνεται έναντι της εγκριτικής αρχής για όλες τις πτυχές της διαδικασίας έγκρισης τύπου καθώς και για την εξασφάλιση της συμμόρφωσης της παραγωγής και το σχετικό επίπεδο ποιότητας και ότι εμπλέκεται άμεσα σε τουλάχιστον ορισμένα από τα στάδια της κατασκευής του κατασκευαστικού στοιχείου το οποίο αποτελεί αντικείμενο της διαδικασίας έγκρισης, και, σε περίπτωση καταφατικής απάντησης, με ποια μέσα μπορεί να αποδεικνύεται μια τέτοια περίπτωση;

Σχετικές διατάξεις του δικαίου της Ένωσης

Οδηγία 2004/17/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 31ης Μαρτίου 2004, περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης συμβάσεων

στους τομείς του ύδατος, της ενέργειας, των μεταφορών και των ταχυδρομικών υπηρεσιών, ιδίως άρθρο 34.

Οδηγία 2007/46/EK, η οποία προεκτέθηκε.

Οδηγία 2014/24/EE του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Φεβρουαρίου 2014, σχετικά με τις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων και την κατάργηση της οδηγίας 2004/18/EK, ιδίως άρθρα 42, 44 και 62.

Σχετικές διατάξεις του εθνικού δικαίου

Decreto legislativo del 18 aprile 2016, n. 50 (GURI n. 91 del 19 aprile 2016 - Supplemento ordinario n. 10) («Codice dei contratti pubblici»), (νομοθετικό διάταγμα αριθ. 50 της 18ης Απριλίου 2016 - τακτικό συμπλήρωμα αριθ. 10 της GURI αριθ. 91, της 19ης Απριλίου 2016) (στο εξής: κώδικας δημοσίων συμβάσεων), ιδίως τα ακόλουθα άρθρα.

Άρθρο 68:

«1. Οι τεχνικές προδιαγραφές που ορίζονται στο παράρτημα XIII, σημείο 1 παρατίθενται στα έγγραφα της διαδικασίας σύναψης σύμβασης και καθορίζουν τα χαρακτηριστικά που απαιτείται να έχουν τα έργα, οι υπηρεσίες ή οι προμήθειες. Τα χαρακτηριστικά αυτά μπορεί επίσης να αναφέρονται στην ειδική διαδικασία ή μέθοδο παραγωγής ή παροχής των ζητούμενων έργων, προμηθειών ή υπηρεσιών ή σε ειδική διαδικασία άλλου σταδίου του κύκλου ζωής τους, ακόμη και αν οι παράγοντες αυτοί δεν αποτελούν μέρος της υλικής τους υπόστασης, υπό την προϋπόθεση ότι συνδέονται με το αντικείμενο της σύμβασης και βρίσκονται σε αναλογία με την αξία και τους στόχους της. [...]

5. [...] [ο]ι τεχνικές προδιαγραφές διατυπώνονται με έναν από τους κατωτέρω τρόπους: [...]· b) με παραπομπή στις τεχνικές προδιαγραφές και, κατά σειρά προτίμησης, στα εθνικά πρότυπα που αποτελούν μεταφορά ευρωπαϊκών προτύπων, στις ευρωπαϊκές τεχνικές εγκρίσεις, στις κοινές τεχνικές προδιαγραφές, στα διεθνή πρότυπα, σε άλλα τεχνικά συστήματα αναφοράς που εκπονούνται από τους ευρωπαϊκούς οργανισμούς τυποποίησης, ή, όταν αυτά δεν υπάρχουν, στα εθνικά πρότυπα, στις εθνικές τεχνικές εγκρίσεις, ή στις εθνικές τεχνικές προδιαγραφές στον τομέα του σχεδιασμού, του υπολογισμού και της εκτέλεσης των έργων και της χρησιμοποίησης των προμηθειών. Κάθε παραπομπή συνοδεύεται από τη μνεία “ή ισοδύναμο”· c) ως επιδόσεις ή λειτουργικές απαιτήσεις κατά τα οριζόμενα στο στοιχείο a, με παραπομπή, ως τεκμήριο συμμόρφωσης προς τις εν λόγω επιδόσεις ή λειτουργικές απαιτήσεις, στις τεχνικές προδιαγραφές που αναφέρονται στο στοιχείο b· d) με παραπομπή στις τεχνικές προδιαγραφές που αναφέρονται στο στοιχείο b για ορισμένα χαρακτηριστικά και με παραπομπή στις επιδόσεις [...]

[...]

7. Όταν οι αναθέτουσες αρχές κάνουν χρήση της δυνατότητας παραπομπής στις τεχνικές προδιαγραφές που διαλαμβάνονται στην παράγραφο 5, στοιχείο b, δεν μπορούν να κρίνουν απαράδεκτη ή να απορρίψουν προσφορά με την αιτιολογία ότι τα έργα, οι προμήθειες ή οι υπηρεσίες για τις οποίες υποβάλλεται η προσφορά δεν πληρούν τις προδιαγραφές στις οποίες έχουν παραπέμψει, εφόσον ο προσφέρων αποδεικνύει στην προσφορά του, με κάθε ενδεδειγμένο μέσο, συμπεριλαμβανομένων των αποδεικτικών μέσων που περιέχονται στο άρθρο 86, ότι οι λύσεις που προτείνει ικανοποιούν κατά ισοδύναμο τρόπο τις απαιτήσεις που ορίζονται από τις τεχνικές προδιαγραφές».

Άρθρο 86, κατά το οποίο μπορούν να συνιστούν αποδεικτικό μέσο συμμόρφωσης με τις τεχνικές προδιαγραφές: «έκθεση δοκιμών από οργανισμό αξιολόγησης της συμμόρφωσης ή πιστοποιητικό που έχει εκδοθεί από τέτοιο οργανισμό» ή «τεχνικός φάκελος του κατασκευαστή».

Decreto legislativo del 30 aprile 1992, n. 285 (GURI n. 114 del 18 maggio 1992 - Supplemento ordinario n. 74) («Nuovo Codice della Strada»), (νομοθετικό διάταγμα αριθ. 285 της 30ής Απριλίου 1992 - τακτικό συμπλήρωμα αριθ. 74 της GURI αριθ. 114, της 18ης Μαΐου 1992) (στο εξής: νέος κώδικας οδικής κυκλοφορίας), ιδίως τα ακόλουθα άρθρα.

Άρθρο 75, παράγραφος 3:

«Τα οχήματα που διαλαμβάνονται στην παράγραφο 1, τα κατασκευαστικά στοιχεία ή οι χωριστές τεχνικές μονάδες τους που παράγονται σε σειρές, υπόκεινται σε έγκριση τύπου».

Το άρθρο 72, παράγραφος 13, επιβάλλει κυρώσεις σε κάθε πρόσωπο το οποίο κυκλοφορεί με οχήματα επί των οποίων έχουν συναρμολογηθεί μη εγκεκριμένα κατασκευαστικά στοιχεία.

Στο άρθρο 77, παράγραφος 3 bis, προβλέπονται διοικητικά πρόστιμα για «κάθε πρόσωπο που εισάγει, κατασκευάζει για εμπορία στην ημεδαπή ή εμπορεύεται συστήματα, κατασκευαστικά στοιχεία και χωριστές τεχνικές μονάδες χωρίς την απαιτούμενη έγκριση τύπου κατά την έννοια του άρθρου 75, παράγραφος 3 bis». Η τελευταία αυτή διάταξη προβλέπει επίσης την κατάσχεση και τη δήμευση των «κατασκευαστικών στοιχείων που διαλαμβάνονται στην παρούσα παράγραφο» (μεταξύ των οποίων τα συστήματα πέδησης) «ακόμη και αν είναι εγκατεστημένα επί των οχημάτων».

Decreto del Presidente della Repubblica dell'8 dicembre 2000, n. 445 (GURI n. 42 del 20 febbraio 2001 - Supplemento ordinario n. 30) («Testo unico delle disposizioni legislative e regolamentari in materia di documentazione amministrativa»), (διάταγμα αριθ. 445 του προέδρου της Δημοκρατίας της 8ης Δεκεμβρίου 2000 - τακτικό συμπλήρωμα αριθ. 30 της GURI αριθ. 42, της 20ής Φεβρουαρίου 2001) (κωδικοποιημένο κείμενο των νομοθετικών και κανονιστικών διατάξεων περί διοικητικών εγγράφων), ιδίως άρθρο 49, κατά το οποίο:

«Τα πιστοποιητικά [...] καταγωγής, συμμόρφωσης ΕΚ, σημάτων ή διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας δεν μπορούν να αντικατασταθούν από άλλο έγγραφο, εκτός αν η τομεακή νομοθεσία ορίζει άλλως».

Decreto legislativo del 6 settembre 2005, n. 206 (GURI n. 35 dell'8 ottobre 2005 - Supplemento ordinario n. 162) («Codice del consumo») (νομοθετικό διάταγμα αριθ. 206 της 6ης Σεπτεμβρίου 2005 - τακτικό συμπλήρωμα αριθ. 162 της GURI αριθ. 35, της 8ης Οκτωβρίου 2005) (στο εξής: κώδικας προστασίας του καταναλωτή), ιδίως άρθρο 3, το οποίο ορίζει τον παραγωγό ως «τον κατασκευαστή του προϊόντος ή τον πάροχο της υπηρεσίας ή μεσάζοντα αυτού, καθώς και τον εισαγωγέα του αγαθού ή της υπηρεσίας στο έδαφος της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή κάθε άλλο φυσικό ή νομικό πρόσωπο που εμφανίζεται ως παραγωγός του προϊόντος, επιθέτοντας σε αυτό την επωνυμία, το σήμα ή κάθε άλλο διακριτικό του σημείο».

Decreto del Ministero delle Infrastrutture e dei Trasporti del 28 aprile 2008, n. 32721 («Omologazione dei veicoli a motore e dei loro rimorchi») (GURI n. 162 del 12 luglio 2008 - Supplemento ordinario n. 167), (διάταγμα αριθ. 32721 του υπουργείου υποδομών και μεταφορών της 28ης Απριλίου 2008 - τακτικό συμπλήρωμα αριθ. 167 της GURI αριθ. 162, της 12ης Ιουλίου 2008) (έγκριση των μηχανοκίνητων οχημάτων και των ρυμουλκούμενων τους) με το οποίο μεταφέρθηκε στην εσωτερική έννομη τάξη η οδηγία 2007/46/ΕΚ, ιδίως άρθρο 3, στοιχείο ff, το οποίο ορίζει ως «κατασκευαστή» «το πρόσωπο ή τον φορέα που είναι υπεύθυνος έναντι της εγκριτικής αρχής για όλες τις πτυχές της διαδικασίας έγκρισης τύπου ή αδειοδότησης και για την εξασφάλιση της συμμόρφωσης της παραγωγής», ακόμη και αν «δεν έχει ουσιαστική σημασία να εμπλέκεται το πρόσωπο ή ο φορέας αυτός άμεσα σε όλα τα στάδια της κατασκευής του οχήματος, συστήματος, κατασκευαστικού στοιχείου ή χωριστής τεχνικής μονάδας που αποτελεί αντικείμενο της διαδικασίας έγκρισης».

Συνοπτική έκθεση των πραγματικών περιστατικών και της πορείας της διαδικασίας

- 1 Η εταιρία APAM Esercizio SpA (στο εξής: αναθέτουσα αρχή) προκήρυξε ανοικτό διαγωνισμό για την προμήθεια επί διετία αυθεντικών ανταλλακτικών Iveco ή ισοδυνάμων για λεωφορεία, στον οποίο έγιναν δεκτές οι προσφορές μη αυθεντικών, αλλά μόνον ισοδύναμων ανταλλακτικών, τα οποία χαρακτηρίζονταν ως «ανταλλακτικά (κατασκευαστικά μέρη, εξοπλισμός) ποιότητας ισοδύναμης με αυτήν των αυθεντικών, ή ανταλλακτικά τουλάχιστον εφάμιλλης ποιότητας με αυτήν των κατασκευαστικών στοιχείων που χρησιμοποιούνται για τη συναρμολόγηση του οχήματος, τα οποία κατασκευάζονται σύμφωνα με τις τεχνικές προδιαγραφές και τα πρότυπα παραγωγής του κατασκευαστή του αυθεντικού ανταλλακτικού». Οι τεχνικές προδιαγραφές απαιτούσαν πιστοποιητικό έγκρισης τύπου, όπου ήταν υποχρεωτικό.

Τρεις προσφέροντες έλαβαν μέρος στον διαγωνισμό, μεταξύ των οποίων η Iveco Orecchia SpA και η μονοπρόσωπη εταιρία Veneta Servizi International Srl (στο εξής: ανάδοχος).

Με απόφαση της 29ης Ιανουαρίου 2019, η APAM ανέθεσε οριστικά τη σύμβαση στη Veneta Servizi, η οποία κατετάγη πρώτη στον διαγωνισμό.

- 2 Με προσφυγή που άσκησε ενώπιον του Tribunale amministrativo regionale per la Lombardia (διοικητικού πρωτοδικείου περιφέρειας Λομβαρδίας), η Iveco Orecchia, που κατετάγη δεύτερη, προσέβαλε την εν λόγω απόφαση περί ανάθεσης, τις αποφάσεις περί έγκρισης της συμμετοχής της αναδόχου στον διαγωνισμό καθώς και την προκήρυξη και τη συγγραφή υποχρεώσεων, στο μέτρο κατά το οποίο καθόριζαν τα μέσα τεκμηρίωσης βάσει των οποίων οι προσφέροντες μπορούσαν να αποδείξουν την ισοδυναμία των προσφερομένων ανταλλακτικών.
- 3 Με απόφαση της 25ης Ιουνίου 2019, το επιληφθέν Tribunale amministrativo regionale (διοικητικό πρωτοδικείο περιφέρειας) απέρριψε την προσφυγή, κρίνοντας ότι τα έγγραφα που προσκόμισε η ανάδοχος για τη βεβαίωση της ισοδυναμίας των ανταλλακτικών ήταν σύμφωνα με τους κανόνες διεξαγωγής του διαγωνισμού καθώς και με τη νομοθεσία της Ένωσης και την εφαρμοστέα εθνική νομοθεσία.

Η Iveco Orecchia άσκησε αναίρεση κατά της απόφασης αυτής ενώπιον του Consiglio di Stato (Συμβουλίου της Επικρατείας, Ιταλία), αιτώντος δικαστηρίου.

Κυριότερα επιχειρήματα των διαδίκων της κύριας δίκης

- 4 Η αναιρεσείουσα βάλλει, ειδικότερα, κατά του μη αποκλεισμού της αναδόχου από τον διαγωνισμό, μολονότι αυτή δεν προσκόμισε πιστοποιητικά έγκρισης τύπου των προσφερομένων ισοδυνάμων ανταλλακτικών και βεβαίωσε (δηλώνοντας ότι ήταν κατασκευάστρια, ενώ ήταν απλώς μεταπωλήτρια και έμπορος) την ισοδυναμία προϊόντων που στην πραγματικότητα είχαν κατασκευαστεί από τρίτους, υποστηρίζοντας ότι μόνον οι τελευταίοι ήταν σε θέση να πιστοποιήσουν την ποιότητα του προϊόντος τους.
- 5 Πράγματι, κατά την αναιρεσείουσα, η ανάγκη προστασίας του γενικού συμφέροντος σχετικά με την ποιότητα και την ασφάλεια των δημόσιων μεταφορών των πολιτών επιβάλλει στον προσφέροντα να συνυποβάλει, μαζί με την προσφορά του, πιστοποιητικό έγκρισης τύπου ή, εν πάση περιπτώσει, λεπτομερείς συναφείς πληροφορίες, η έλλειψη δε των εν λόγω εγγράφων δεν μπορεί να θεραπευτεί μέσω απλής δήλωσης ισοδυναμίας του ανταλλακτικού με το αυθεντικό· περαιτέρω, η εν λόγω δήλωση ισοδυναμίας πρέπει να εκδίδεται μόνον από τον κατασκευαστή (ως παραγωγό) του ανταλλακτικού, καθόσον ο τελευταίος αποτελεί το μόνο πρόσωπο το οποίο έχει άμεση γνώση των πραγματικών περιστατικών όσον αφορά τη διαδικασία παραγωγής του προϊόντος

και, υπό την ιδιότητά του αυτή, είναι ο μόνος που είναι σε θέση να βεβαιώσει τη συμμόρφωση προς τις τεχνικές προδιαγραφές του διαγωνισμού.

- 6 Αντίθετα, κατά τις αναιρεσίβλητες, η εφαρμοστέα νομοθεσία και οι κανόνες διεξαγωγής του διαγωνισμού (που ήταν σύμφωνοι προς αυτήν) δεν προβλέπουν πιστοποιητικό έγκρισης για τα συγκεκριμένα ανταλλακτικά, τα επονομαζόμενα ισοδύναμα, που αποτελούν αντικείμενο του διαγωνισμού. Το πιστοποιητικό έγκρισης τύπου απαιτείται μόνο σε σχέση με το πρωτότυπο ή με τα κατασκευαστικά στοιχεία που εγκρίνονται μεμονωμένα για συγκεκριμένο όχημα. Επομένως, όσον αφορά τα ισοδύναμα ανταλλακτικά, μπορεί να γίνει δεκτή η πιστοποίηση ισοδυναμίας, αντί του πιστοποιητικού έγκρισης.
- 7 Επιπλέον, η Veneta Servizi υποστηρίζει ότι η έννοια του κατασκευαστή ανταλλακτικών στον τομέα της αυτοκινητοβιομηχανίας συμπίπτει με την έννοια του κατασκευαστή στον τομέα των καταναλωτικών αγαθών, νοούμενου ως παραγωγού του προϊόντος ή παρόχου της υπηρεσίας ή μεσάζοντα αυτού, καθώς και ως εισαγωγέα του προϊόντος ή της υπηρεσίας στο έδαφος της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή κάθε άλλου φυσικού ή νομικού προσώπου που εμφανίζεται ως παραγωγός του προϊόντος, επιθέτοντας σε αυτό την επωνυμία, το σήμα ή κάθε άλλο διακριτικό του σημείο. Η εταιρία αυτή εμπίπτει στην εν λόγω έννοια και, επομένως, η βεβαίωσή της περί ισοδυναμίας των επίμαχων ανταλλακτικών είναι έγκυρη.

Συνοπτική έκθεση του σκεπτικού της απόφασης περί παραπομπής

- 8 Κατά το αιτούν δικαστήριο, το πρώτο αμφισβητούμενο ζήτημα είναι αν, βάσει των συνδυασμένων διατάξεων της οδηγίας 2007/46/EK και της εθνικής νομοθεσίας περί μεταφοράς στην εσωτερική έννομη τάξη των κανόνων σχετικά με την έγκριση οχημάτων και κατασκευαστικών στοιχείων, απαιτείται έγκριση για μη αυθεντικά κατασκευαστικά στοιχεία που κατασκευάζονται από κατασκευαστή κατασκευαστικών στοιχείων (ο οποίος σχεδιάζει και κατασκευάζει αυτοτελώς μεμονωμένα κατασκευαστικά στοιχεία του οχήματος). Ειδικότερα, δεν είναι σαφές αν, για τα ισοδύναμα ανταλλακτικά που υπόκεινται σε διαδικασία έγκρισης και τα οποία προσδιορίζονται με παραπομπές σε τομεακή νομοθεσία περιλαμβανόμενες στους κανόνες διεξαγωγής του διαγωνισμού, ο προσφέρων πρέπει επιπλέον να προσκομίσει, επί ποινή απόρριψης της προσφοράς του, πιστοποιητικό έγκρισης τύπου, για να αποδείξει την πραγματική αντιστοιχία με το αυθεντικό και τη δυνατότητα χρήσης του ανταλλακτικού (από νομική και τεχνική άποψη) στα οχήματα για τα οποία προορίζεται (ή αν πρέπει τουλάχιστον να αποδείξει με ορισμένο τρόπο την έγκρισή του) ή αν αρκεί, αντί της προσκόμισης τέτοιων εγγράφων, δήλωση της προσφέρουσας επιχείρησης που να πιστοποιεί την ισοδυναμία των προσφερομένων ανταλλακτικών με τα αυθεντικά.
- 9 Όσον αφορά το πρώτο αυτό ζήτημα, κατά την άποψη του αιτούντος δικαστηρίου, η εν λόγω νομοθεσία φαίνεται να επιβάλλει στους κατασκευαστές κατασκευαστικών στοιχείων τις ίδιες υποχρεώσεις με αυτές που επιβάλλονται

στους κατασκευαστές οχημάτων (οι οποίοι εγκρίνουν το όχημα στο σύνολό του και, κατ' αυτόν τον τρόπο, εγκρίνουν αυτόματα και αναπληρωματικά κάθε ένα από τα τμήματα του οχήματος αυτού), με αποτέλεσμα να καθίσταται αναγκαία η έγκριση και για τα ανταλλακτικά και τα κατασκευαστικά στοιχεία που διοχετεύονται στην αγορά από τους πρώτους.

- 10 Σύμφωνα με τις σχετικές νομοθετικές και νομολογιακές πηγές, οι τεχνικές προδιαγραφές (στην υπό κρίση υπόθεση, η ισοδυναμία του ανταλλακτικού που προτείνει ο προσφέρων σε σχέση με το αυθεντικό ανταλλακτικό) μπορούν να αποδειχθούν μόνο με πιστοποιητικά και δηλώσεις του κατασκευαστή ή με άλλα ενδεδειγμένα αποδεικτικά μέσα, όπως προκύπτει από τις συνδυασμένες διατάξεις των άρθρων 42 και 44 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ, του άρθρου 34 της οδηγίας 2004/17/ΕΚ (στην οποία παρέπεμψε το Δικαστήριο με την απόφαση της 12ης Ιουλίου 2018, C-14/17), των άρθρων 68 και 86 και του παραρτήματος XVII, μέρος II, του κώδικα δημοσίων συμβάσεων.
- 11 Περαιτέρω, η παρατιθέμενη νομοθεσία φαίνεται να απαιτεί, για την αναγνώριση της ισοδυναμίας, να προσκομίζει ο προσφέρων τόσο τη δήλωση ισοδυναμίας των προσφερομένων προϊόντων, όσο και έγγραφα που βεβαιώνουν την εν λόγω ισοδυναμία· ωστόσο, θα μπορούσε επίσης να υποστηριχθεί, κατά την άποψη των αναιρεσιβλήτων, ότι αρκεί, αντί των εγγράφων αυτών, μια γενική βεβαίωση ισοδυναμίας στην οποία θα δηλώνεται η συμμόρφωση του ανταλλακτικού προς τις τεχνικές προδιαγραφές που ορίζουν οι κανόνες διεξαγωγής του διαγωνισμού και η αντιστοιχία των προτεινομένων λύσεων προς τις απαιτήσεις που ορίζονται από τις τεχνικές προδιαγραφές.
- 12 Το δεύτερο ζήτημα που εγείρει αμφιβολίες αφορά το πρόσωπο που δύναται να εκδίδει βεβαιώσεις ισοδυναμίας και, ειδικότερα, το αν πρέπει κατ' ανάγκη να τις εκδίδει ο κατασκευαστής του προσφερομένου κατασκευαστικού στοιχείου ή αν δύναται να τις εκδίδει και ο απλός μεταπωλητής και ο έμπορος. Συναφώς, αμφισβητείται επίσης η ερμηνεία του όρου «κατασκευαστής», κατά την έννοια της σχετικής νομοθεσίας.
- 13 Όσον αφορά το δεύτερο αυτό ζήτημα, η πρώτη, πιο περιοριστική, άποψη ταυτίζει την έννοια του κατασκευαστή με εκείνη του «παραγωγού», όπως αυτή ορίζεται στην τομεακή νομοθεσία (βλ., επί παραδείγματι, άρθρο 2.1.1. του κανονισμού 90 της Οικονομικής Επιτροπής των Ηνωμένων Εθνών για την Ευρώπη), ήτοι «τον οργανισμό που μπορεί να αναλάβει την τεχνική ευθύνη [για τα κατασκευαστικά στοιχεία] και μπορεί να αποδείξει ότι διαθέτει τα απαραίτητα μέσα για να επιτύχει τη συμμόρφωση της παραγωγής». Η εν λόγω άποψη επιρρωννύεται και από το άρθρο 1, παράγραφος 1, στοιχείο κα', του κανονισμού (ΕΚ) 1400/2002 της Επιτροπής, της 31ης Ιουλίου 2002, για την εφαρμογή του άρθρου 81, παράγραφος 3, της συνθήκης σε ορισμένες κατηγορίες κάθετων συμφωνιών και εναρμονισμένων πρακτικών στον τομέα της αυτοκινητοβιομηχανίας, το οποίο ορίζει ως «ανταλλακτικά εφάμιλλης ποιότητας» μόνον τα «ανταλλακτικά που κατασκευάζονται από οποιαδήποτε επιχείρηση η οποία μπορεί ανά πάσα στιγμή να πιστοποιήσει ότι τα ανταλλακτικά αυτά έχουν την ίδια ποιότητα με τα

συστατικά μέρη που χρησιμοποιήθηκαν για τη συναρμολόγηση των σχετικών αυτοκινήτων οχημάτων».

- 14 Κατά την άποψη αυτή, η ισοδυναμία του ανταλλακτικού πρέπει να πιστοποιείται αποκλειστικά από τον παραγωγό, δεδομένου ότι ακριβώς η παραπομπή στον τελευταίο είναι εκείνη που καθιστά δυνατή την ακριβή ταυτοποίηση του προϊόντος καθώς και, μέσω της πιστοποίησης, των τεχνικών χαρακτηριστικών του, ενώ, για την οριοθέτηση της έννοιας του κατασκευαστή, δεν μπορεί να γίνει παραπομπή σε άλλη μη σχετική τομεακή νομοθεσία, όπως η νομοθεσία περί καταναλωτών.
- 15 Για τους υποστηρικτές της αντίθετης άποψης, η οποία βασίζεται στην παραπομπή σε άλλες ρυθμίσεις (όπως η νομοθεσία για την προστασία των καταναλωτών), ως κατασκευαστής ανταλλακτικών δεν πρέπει να νοείται μόνον αυτός που «πράγματι κατασκευάζει συγκεκριμένο κατασκευαστικό στοιχείο», αλλά και το πρόσωπο το οποίο επιθέτει το σήμα του επί του προϊόντος που παράγει ή επί τμήματος αυτού, ή εμπλέκεται στην παραγωγή του ακόμη και μέσω δραστηριότητας συναρμολόγησης μερών ή κατασκευαστικών στοιχείων ή μέσω εξωτερικής ανάθεσης σε τρίτους και το οποίο βαρύνεται ως εγγυητής σε περίπτωση μη συμμόρφωσης του προϊόντος: τελικά, ο κύκλος των προσώπων αυτών περιλαμβάνει όχι μόνον όσους κατασκευάζουν άμεσα τα ζητούμενα ανταλλακτικά, αλλά και όσους αναλαμβάνουν την ευθύνη για τη χρήση τους, μέσω της πιστοποίησης της ισοδυναμίας με το αυθεντικό ή μέσω παροχής εγγύησης για τη σωστή λειτουργία τους και για την απουσία κατασκευαστικών ελαττωμάτων, ακόμη και αν δεν είναι ιδιοκτήτες της εγκατάστασης ή του εργαστηρίου κατασκευής του ανταλλακτικού και δεν εμπλέκονται στα διάφορα στάδια κατασκευής του προϊόντος.
- 16 Κατά την άποψη του αιτούντος δικαστηρίου, μολονότι η ιδιότητα του κατασκευαστή φαίνεται να προϋποθέτει την εμπλοκή σε τουλάχιστον ένα από τα στάδια της διαδικασίας κατασκευής, μένει να διευκρινιστεί ο τρόπος με τον οποίο μπορεί να αποδειχθεί η εν λόγω ιδιότητα: εάν αρκούν τα στοιχεία του πιστοποιητικού ποιότητας και ο εταιρικός σκοπός που προκύπτει από το μητρώο εταιριών ή εάν ο προσφέρων πρέπει να αποδείξει (και με ποιον τρόπο) ότι διαθέτει, άμεσα ή μέσω συμβατικών συμφωνιών, εγκαταστάσεις παραγωγής ή ότι όλα τα ανταλλακτικά των οποίων την ισοδυναμία έχει πιστοποιήσει κατασκευάζονται από τρίτους υπό τη δική του διεύθυνση και τεχνική ευθύνη.
- 17 Περαιτέρω, είναι αμφίβολο κατά πόσον οι κανόνες διεξαγωγής του διαγωνισμού έχουν την έννοια ότι η προσκόμιση και ο έλεγχος των εγγράφων που πιστοποιούν την τεχνική ισοδυναμία των προσφερομένων προϊόντων είναι δυνατό να αναβληθεί μέχρι το στάδιο εκτέλεσης της σύμβασης, ακόμη και για τα ουσιώδη στοιχεία της προσφοράς και του αντικειμένου της σύμβασης, συμπεριλαμβανομένων των τεχνικών προδιαγραφών, ή αν η απόδειξη της ισοδυναμίας των προϊόντων πρέπει άνευ ετέρου να παρέχεται ήδη κατά την υποβολή της προσφοράς.

- 18 Επειδή η έκβαση της ασηκθείσας αναιρέσεως εξαρτάται από τις απαντήσεις στα υποβληθέντα ερωτήματα, δεδομένου ότι η επιλογή της μιας ή της άλλης ερμηνευτικής λύσης δύναται να έχει καθοριστική σημασία για την επίλυση της διαφοράς, καθίσταται λυσιτελής η υποβολή αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως στο Δικαστήριο.

ΕΓΓΡΑΦΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ